



## Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In  
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

**Coppenstein, Johann Andreas**

**Mogvntiæ, 1624**

Dominica V. Post Pascha. Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit  
vobis. Ioan. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

transito Iordanie Elias diceret, pete à me, quod vis. Et is: Obscurus; vt siat in me duplex spiritus tuus. Raptur Elias demittit pallium. Quo Iesus Iordanem pulsans transiit siccus. Hoc vico, stantes eis flumen Prophetæ dicunt, Requicuit spiritus Eli et super Elizam. Hæc impleta hodie, promittente Iesu spiritum prophetæ, & miraculorum. Currus igneus erat Crux amantis Iesu; pallium relictum sunt sacramenta. Eo secuerunt Iordanes peccatorū Apostoli.

**6. Veniet ut arguat peccatum mundi.** Expedit item; vt, cum venerit ille, arguat mundum de peccato: id est, ait S. Aug. & Chrysostomus. Et erubescere faciet. 2. Cyril. De omni peccato conuincet, vt negare non ausit. Nec solos Iudeos, sed totum mundum arguet per Apostolorum doctrinam: vitam, miracula, &c.

**7. In iustitiam.** III. Expedit etiam, Ut arguat cum de iustitia, & iudicio. Isto vix aliud in scriptura obscurius. 1. Bern. sic. Spiritus S. arguet mundum de peccato, quod dissimulat; de iustitia, quam non ordinat; dum sibi, non Deo eam dat: de iudicio, quod usurpat; dum tamen de se, quā de alii temere iudicat. 2. Aug. Cyr. &c. aumt., argendum mundū ob suam iniustitiā, & demonstrandā fore Iesu iustitiam. 3. Chrysostom. Leon. Theoph. tantum de Christi iustitia intelligunt idem. Quibus ista furentur & Vet. Instrumento.

1. Psal. 79. Reuelabit in conspectu gentium iustitiam suam. 2. Psalm. 47. Ego, cum accepero tempus iustitiae iudicabo. 3. Psal. 9. Sedis super thronum qui iudicas iustitiam. Quae omnia de Iudice S. Spiritus prædicta sunt. 4. Act. 10. Hic est, qui constitutus est à Deo Index viuorum & mortuorum.

**8. De iudicio.** Arguet, & ostendet iudicium aliquod extremum instare. Sed ut malefici crucis esse paratas sciunt; non tamen putant se fore suspendendos: donec suspendantur. Ita mundari, &c.

**9. Veterreat per extr. iudicium.** IV. Expedit denique, Ut doceat vos omnem veritatem. Quia mundus mendacium do-

cet. Ps. 117. Omnis homo mendax. Sed, Ps. 116. Ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium? Non ita Deus. Nam, Ps. 118. Principium verborum tuorum Veritas. Spiritus prædicat beatos pauperes, esurientes, &c. E. contra mundus. Fugite mundum.

#### DOMINICA V. POST PASCHA.

*Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Ioan. 16.*

Salomon, 2. Paral. 1. cum varia immolasset, nocte insecura dixit Deus: Postulata, quod vis. Et ecce plusquam Salomon Christus, postridie immolandus, dixit: si quid petieritis, &c.

Nos

- I. De orationis titulis & commendatione.
- II. De Explanatione Thematis.
- III. De vi & efficacia Orationis.
- IV. Que virtutes sint potissimum comites orationis.

#### P A R S I.

*Orationis tituli & commendatio.*

**I.** O Ratio est cultus Dei. Quem enim 1. Egit adoramus propriæ Deum agnoscimus. Est etiam arx virtutum. 1. Et inter & comparsas, vt rota princeps in horologij rotis, qua mota, mouentur & ceteræ. Nam alias virtutes in, & cum hac exerceantur: vt fine his ipsa sit nihil. Quid enim oratio, fine fidei, spe, charitate, humilitate? &c.

**2.** Hinc Apostolus, cum Christianum 2. Egit instruxisset lorica iustitiae, galea spei, clypeo fidei, gladio Verbi diuini; tandem siana panopliam adiicit: Ephes. 6. Per omnem orationem, & obsecrationem orantes, omni tempore in spiritu, & in ipso vigilantes in omni instantia. q.d. Ieiunio, pœnitentia, elemosyna non semper vti potestis; potestis oratione: in qua vna habetis omnia. Nam Cant. 4. Mille clypei pendent ex ea, & omnis armaturæ fortium.

3. Non

*3. Est pro-  
fugatio ho-  
biuum.*

3. Non hinc abludit S. Chrys. l. 2. de orat. Ut ciuitas nuda muris ac vallis, captu facilis, nec hosti arcendo est: ita homo nudus ab orationis præsidio. Addit: Non rugitus leonis sic bestias fugat, vt iusti oratio demones. Nam haec maior rugitus est. Psal. 37. Rugiebam à gemitu cordis mei Domine: ante omne desiderium meum, & gemitus meus.

*4. Nervus  
anima.*

4. Chrysostomus ibidem vocat orationem Nervum animæ: ut enim corpus enerue est inutile pondus; nervosum vero mouetur, &c. Ita anima robore orationis instrueta.

*Epipheta  
complura  
eiusdem &  
alogia.*

II. Quam orationis vim tam certam, quam multiplicem eiusdem quoque tituli declarant. August. trad. de orat. ait: Orationem nostrorum Votorum interpretem ascendere ad Deum. Alibi ait: *Oratio est animæ sanctæ præsidium, Angelo bono solatiū, Diabolo supplicium, Deo obsequium: Columna virtutum: Deitatis scala: Angelorum cognata, fundamentū fidei. Beatus qui te amat, sed beator, qui te frequentat.* 2. S. Chrys. *Oratio ait, est cūslos temperantie: Virginitatis signum: nutritrix castitatis, humilitatis initium.* 3. Huius Diaconus & discipulus Celsianus de Orat. isthac. *Oratio est in terrestri corpore incorporea operatio, consentientia anime ante Deum, suavis clamor cordis: restrictio sensuum; oblinio sui, & omnis creature: portus vago spiritui; verum animæ speculum.* 4. Climacus gradu. 28. *Oratio est constantiam mundi: tentationū ponit; interpositus tribulationū paries; bellorū confractio, virtutēs sons, infinita operatio.*

*Bis ea mēs*

Cum autē Oratio ex S. Io. Damasceno l. 3. c. 24. Theologis in 4. sent. dist. 15. sit ascensus mentis in Deum; ea mihi videtur Monti similis ascensiū difficilis. Præsertim Non poterit vulgus ascendere in montem hunc, Exod. 19. Nam vani mundani sunt inepti orationi. 1. Haec igitur is erit mons, de quo Ps. 67. Mons Dei mons pinguis; mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo. cui dicebatur; 2. Huc missus Loth Genes. 19.

In monte saluum te fac. 3. De hoc Exod. 24. Habitauit gloria Domini super montem Sinai; id est, ait Hieronym. montem exitus ē tentatione.

## PARS II.

## Explicatio thematis.

I. *Si quid petieritis.* Ut sponsus à sponsa digrediens poscit; scribe, qua re cumque egueris; habebis. Sic Cant. 8. *Fat me audire vocem tuam.*

At nota Primo. Patrem orari iubet. 1. *Orandus* Quippe Iac. 1. *Qui dat omnibus affluenter: Pater est;* nec quicquam ab alio accipit. Nam Filius *dans omnia* à Patre, S. Spiritus ab utroque Essentiam *natura* accipit; Pater nihil ab ipsis. Ac proinde Iac. 1. *Omne bonū desiderium est, à Patre lumenū.*

2. Et quia Deus Opt. Max. magna quoque dat. Ut Alexand. Magn. petenti munus, donavit urbem: sed perspecta prius & rei petitæ exiguitate, & potentis inopia, & sua maiestate; ait, *Vt in te conferam beneficium, non quæ sis, aut quibus dignus; sed quid me elargiri conueniat, attendo.* Teste Seneca 1. de Beneficiis. Et vos, Io. 16. *Omnia, quæcumque orantes petitis, credite, quia accipietis.*

Secundo nota. Verba illa solum esse filiis *Filiis Dei* dicta Dei, At improbi sunt filii satanæ. *haec facta* Io. 8. *Vos ex patre diabolo estis.* Et Ioan. 9. *Sicut promisimus, quia peccatores Deus non exaudit. Sic Isa. est.*

1. *Cum multiplicaueritis orationem, non exaudiamus.* Manus enim vestra sanguine plena sunt.

Tertio August. ait, Monerit hic; ne, nisi *Cœlestia* celestia petamus, vt quæ vere *Quid sint, petenda esse.* cætera sunt nihili. 1. Quare Ps. 4. *Fili hominum vt quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium?* 2. Augustin. li. de verbis Dom. Qui verus Christianus est, non ista temporalia petere debet. 3. Saul, i. Reg. 15. rogabat Samuel, oraret Deum, ne regno se priuaret; Tamque importune instabat, vt ei pallium disrumperet; At de venia peccati oranda silebat. Ita multi.

Imo sæpe abutuntur homines oratio Tempora- ne, vt

*lia se peno-*  
*cent,* ne, vt noxiapetant. 1. Vt Rachel, Gen. 30.  
impatiens sterilitatis flagitabat, Da mihi  
liberos, alioquin moriar. Votis facta compos,  
dolorum pertas, fuit. 2. Ita & Rebecca,  
prolis auida orat, Gen. 25. & prolem im-  
petrat. Verum post ita: si sic mibifaturum  
erat, quid necesse fuit concipere? Ergo, exem-  
pli monitus disce meliora orare, modo-  
que meliore.

*Orandum*  
*est in nomi-*  
*ne Iesu.*

*Figura*  
*tres.*

*Simile.*

*1. Oratio*  
*liberat.*

II. Nimirum, *In nomine Meo.* Sic olim in  
nomine Abraham Isaac, & Iacob (qui fi-  
gurabant Christum) orabant. 1. Vt Salo-  
mon in dedicatione templi, Ps. 131. *Mem-*  
*to Domine David, & omnis maiestudinis eius.*  
(Et si hunc Ps. ipse David putetur compo-  
suisse filio, ac tradidisse in dedicatione v-  
surpandum. Sic Rabbi Salomon) Ergo  
cum David, Ps. 62. *In Nomine tuo lenabo ma-*  
*nus meas, id est, orabo.* 2. Filij Iacob orarū  
Iosephū in nomine patris sui, Gen. 5. Pater  
tuus precepit nobis, *antequā moreretur, vt hac*  
*tibi verbi illius diceremus.* Obsecro, *vt oblini-*  
*scaris fratrum tuorum peccati, atque malitia,*  
*quam exererunt in te.* 3. Ioseph, Gen. 43. sic  
mandat fratribus: *Non videbitis faciem*  
*meam: nisi fratrem vestrum minimum addu-*  
*xeritis vobiscum.* Nos Iesum; petendo in  
Nominis eius, & offerendo meritam eiusdē  
Patri. Sic enim in nos ea transferuntur.

4. Hocque amat Iesus. Similis Duci,  
plurimis nobili victoriis; sed qui nullo  
adhuc præmio sic cumulatus ab Rege:  
Hic moriturus, Regi filios suos commé-  
dat; ipsi præstet, quod sibi merenti con-  
tulisset. 5. Et vero efficax est Filij Nomen  
præteritum apud Patrem: Ut exclamat  
Psalm. 8. *Domine Dominus noster, quam ad-*  
*mirabile est nomen tuum in vniuersa terra!*

### P A R S III.

*De vi, & efficacia orationis.*

I. **V**is orationis est quanta maxima.  
1. Ionam ē ventre ceti; Danielē ē  
lacu, Tres pueros ē camino liberavit.

2. **O**ratio SS. Patrum impetravit de 1. *Imps.*  
congruo Incarnationem; S. Thom. p. 3. *trat.*  
& Ps. 11. *Propter misericordiam inopum, & gemitum pauperum nunc exurgam, dicit Dominus.*

3. **Q**uin Christi de condigno Redem- 3. *Redem-*  
tionem impetravit. Hebr. 5. *Cum clamore nos,*  
*valido & laetoris offerens, exaudiens est pro*  
*reuerentia.*

4. **Q**uid? Ipsam quoque gentium con- 4. *Convo-*  
tersionem. Psal. 2. *Postula a me, & dabo tibi tit.*—  
gentes hæreditatem tuam.

5. **O**ratio est generale instrumentum 5. *Valua-*  
ad omnia obtainenda; *Sicut pecunia obe-*  
*diant omnia: quæ est commune medium*  
*contraactuum, & mercemoniorum com-*  
*mutandorum.*

6. **C**aetan. opusc. de Potest. Papæ, ait; 6. *Convo-*  
Si Papa vellet Ecclesiam Dei destruere; *uat Eu-*  
nec alia re vlla retardari posset, solam *siam.*  
datā à Deo orationem sufficere ad obli-  
stendum plenariax pontif. potestari. Sic  
Iosaphat Rex. 2. *Paralip. 20. Dum ignoramus, quid agere debeamus; hoc salutem habemus*  
*residui, vt oculos nostros dirigamus ad te.*

7. **I**mpetrat peccatori gratiam iustifi- 7. *Insup-*  
cancem. Matth. 7. *Petite, Contritione, & cat.*  
acipietis: *Quarite Confessione; inuenietis:*  
*pulsare Oratione, & aperietur vobis.*

II. **V**incit, cogit, triumphat Deum. Sic 1. *Vincit*  
is Moysi. Exod. 32. *Dimittite me, vt irascatur Deum.*  
*furorem meus contra eos.* Vbi Glossa: *Deus fate-*  
*tur se Moysis oratione teneri, qui postulat se ab*  
*eodum dimiti.* Ouid. 5. *Trist.*

*Sepe Iouem viidi, cum iam suam mittere vellet*  
*Fulmina, thure dato sustinuisse ma-*  
*nus.*

2. **V**alet oratio contratyrranos. Ba- 2. *Tyr-*  
ruch. 4. *Clamate ad Dominum, & eripiet vos nos.*  
de manu Principum inimicorum. 3. *Contra* 3. *Dam-*  
*dæmones Matth. 17. Hoc genus dæm. non ei-*  
*citur, nisi in ieiunio & oratione.* Ambrosius.  
*Bonum secundum oratio, quo omnia tela inimici*  
*repelluntur. Nam Rom. 5. In carne militan-*  
*tes non secundum carnem militamus.*

4. *Pugnan-*

4. Hostes.

4. Pugnantibus Israelitis cum Amalecitis orantem expansis manibus Moysen viciisse constat, Exod. 17. Rorn. 15. Obscro, adiuuetis me, oratione: Id est, configatis mecum, in orationibus pro me ad Deum. Vbi Origen. Ostendit, quasi agonem haberet certamen orationis. Sic Cant. 7. Quid videtis in Sunamite, nisi chorus castrorum? Vbi Theod. Dum Dei laudes in Choris cantantur, Ecclesia quasi armis glorijs triumphant, terribilis ut castrorum acies ordinata.

5. Naturā.

5. Oratio naturam superat. Nam Aristot. i. de Gener. Omne viuens, quam diu vivit, indiget alimento conueniente naturae sua: At homo etiam oratione vivit: Ut Moyses 40. dies. 6. Valentior est Angelis. Hi enim sunt motores celorum: At celos sit oratio Iosu. 10. Claudit, soluit in pluia. 3. Reg. 17.

4. Angel.

7. Valentior est omni potentia creata. Nam a priuatione ad habitum non datur regressus: ait Philosophus. At oratio mortuorum reduxit ad vitam, 4. Reg. 4. cæcosque reluminavit.

## PARS IV.

Quæ virtutes sint potissima comites orationis?

Humili-

tas.

1. Instans

fortiter.

2. Presbra-

tabumi.

1. **H**VMILIS sit oratio. Eccl. 35. Oratio humilantis se nubes penetrabit. 1. Ideo, Osee 12. Inuuluit ad Angelum. Jacob Gen. 31. & confortatus est, fleuit & rogauit eum, q. d. Lucta illa non aliud fuit, quam gemens cordis humiliatio. Metuens enim fratrem Esau, orabat opem Angelum.

2. Hinc iusti orantes, prosternere se consuevere. 1. Sic procidit Iesus orans. Matth. 26. 2. Et ipsa oratio dicitur adoratio. Exod. 11. eo quod esse debeat cum submissione tam corporis, quam animæ.

3. Talis fuit Publicani, qui nec oculos tollebat. Luc. 8. Deus propitius est mihi peccatori. 4. Talis oratio Manasius Regis humili prostrati cum lachrymis; Peccavi super

numerum arenae maris. Et nunc flecto genua cordis mei ad te Domine.

3. Hæc cordis humiliatio lacrymas elicet, Psal. 38. Auribus percipe lacrymas meas. Id mosa est, preces lacrymantes. Hæc enim audiuntur; illæ lacrymæ aspiciuntur. Istud Cæt. 2. Vox turturis audita est: orationem gembundam notat.

4. Et ea efficax est. Loquitur enim viatorias. Vt Gen. 48. Dabo tibi partem unam extra fratres tuos; quam tuli de manu Amorhei in gladio & arcu meo: Chaldæa paraphras habet, quam orationibus acquisiui. Nam Iacob non geslit unquam bellum.

5. Hinc Iud. 7. Madianitæ armis & precibus sunt profligati. Balaac, Rex Moabitarum; quod audisset Hebræos precibus, quam armis potius inire pugnam solebat, ideo iisdem eos armis oppugnandos ratus, Balaam conductus, vt à Diis belli successum precibus impetraret, Num. 22. Et Orig. ibid.

6. Lex immundos censebat pisces, qui pinnis, & squamis carerent: Deut. 14. Ita operatio; quæ nec contemplationis pinnis saliat in aerem, nec sub squamis humiliatis, quasi sub lorica, lateat.

II. Oratio ardeat charitate. Tob. 12. Bonae est oratio cum ieiunio, & eleæ: qui sunt actus duo charitatis. 1. Ezech. cap. 11. anima- lia manus hominum sub pennis habebant; id est, sub aliis orationis opera latebant charitatis. 2. Apoc. 5. Senes habebant 2 Cum in phialas aureas, corda charitatis, thymiamate tentione bonorum operum plenas, que sunt oratio recta ad nes Sanctorum. Sed quibus insit intentio recta. Hinc Psalm. 140. Dirigatur oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo. Thus non fumat, nisi ab igne: nec cor bene orat, nisi ex Charitate. 3. Apoc. 2. Angelus, cum thuri- 3. Cum diribulo aureo est ante aram: ita nemo ad bita reueeat Deum, nisi ardenter oraturus, tactus renia. & aræ, templi, vel orationis reuerentia.

4. In tabernaculo Moysis, Exod. 27. & cal. & ml. S 38. aræ salu

38. aræ duæ erant: ænea holocaustorum, id est, Crucis, aut mortificationis. Aurea thymiamatis, id est; orationis ardoris Sanctorum. Bede de templo Sal. capite 12. placet, ænam esse vocalis, auream mentalis orationis: & utramque calere oportere.

*5. Sit exors  
peccati.*

5. Tunc autem adesse charitas orationi censetur, cum orans non est sciens in peccato mortali. 1. Significabatur id Leu. 28. quod nemo immundus auderet ad ænam adire aram, nisi prius mundaretur. 2. Gemma Diaforides stupendas habet virtutes: eastamen perdit, si in os mortui indatur. Ita oratio in ore peccatoris. Vt tali Oratio eius fiat in peccatum. Psal. 108. 3. Bias orta tempestate nautis orantibus, viris neque ait: Tacete ne Dijsentiat vos hic esse. Quod improborum preces magis irritent Deum. 4. Augustin. lib. de perf. iust. ait, esse serpenti genus, quod bibiturum prius omne virus electat: Sicque oraturis factò opus esse.

*Perseuerans  
ria est.*

1. Efficax.  
2. Pertinax.

3. Est vere-  
cunde in-  
nerecunda.

4. Est hu-  
miliiter  
perseuerans.

5. Est exo-  
sa Satana.

III. Oratio sit perseverans, & assidua. 1. Iac. vltim. Multum valer oratio iusti assidua. 2. Hanc solam decet importunitas, pertinacia, & violentia. Quia Matt. 11. Regnum Celorum rumpat, & violenti rapiunt illud. Talis Iacobi cum Angelo lucta, Gen. 31. fait sola orantis instantia.

3. Religiosus in vitis Patrum, orationi deditissimus, se orare didicisse ait ab me. dicis, ante fores diuitium ostentantibus vulnera sua; vt fleant.

4. Est oratio vt Regina Esther, cap. 15. quæ oratum ingressura ad Regem Assuerum, duas secum puellas ducebat: alterius humeris innitebatur, quæ est humilitas: Altera leuabat syrma; quæ est instans perseverantia, ac pernigil. Ps. 70. Anticipaverunt vigilias oculi mei. Cur? In promptu causa est, vt sequitur.

5. Satan est impugnator dirus perseuerantiae. Nam Greg. in Dial. refert: Fratrem à confratrum orationibus abire citius

solutum; ac frustra sibi monitum; deinde apud S. Benedictum fuisse accusatum. Vedit hic autem ab nigello ipsum è cho-ro euocari. 2. Abrahæ Gen. 25. Sacrificium ab auibus infestabatur carniuoris, quas abigebat iterum: at frustra: Obdormit, & aues absistunt. Ita, ait S. Greg. l. 2. Mor. O-rantes sedulo à Satana molestantur; at dormientibus est pax ab iisdem. 3. Tam intentus sacrificio Socrates fuit, vt audiens filij sui in bello necem, nec vultum auertisset. Val. Max. l. 2. c. 10. Quanto impensis intentum esse precib. decet Christianum.

### DOMINICA VI. POST PASCHA.

*Cum venerit paraclitus, ille testimo-  
nium perhibebit de me.*

*Io. 15. & 16.*

Eliæ, 3. Reg. 18. cum sacrificulis Baalim contentione de vero Deo, quis es? diremit sacrificium bouis, ab eo undatim aqua perfusum, in ara è XII. lapidibus excitata: ad quam supplex Deum inuocabat: Simul ignis de celo victimam, & aquas absumebat. Christus obtulit in ara Crucis; cuius ligna, erant tormenta: victimam, Ipse: In iuria probofæ, fuerunt aquæ: Isthic omnes verum Deum agnoverunt, & laudarunt: hic Christum etiam negarunt vel ipsi Apostoli. Quare vltimum suæ Diuinitatis argumentum daturus Dominus, edictus suis, oraturum se pro eis, forensi mitterendum S. Spiritum, qui gne doceat Christum verum Deum.

Nos super istis

- I. Quod prædicta minus sunt noxia.
- II. De testimonio S. Spiritus promisit;
- III. De Testimonio Apostolorum.
- IV. De aduersis predictis à Domino.
- V. Cur suos velit afflictos Dominus?

PARS

